

Najava Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Energetska obnova višestambenih zgrada“

Izvor financiranja:	Mehanizam za oporavak i otpornost
Operativni program:	Dodatak Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021.-2026. (Dodatak NPOO)
Investicija:	C7.2. II Proširena mjera: Energetska obnova zgrada
Tip natječaja:	Otvoreni postupak dodjele bespovratnih sredstava u modalitetu privremenog poziva s krajnjim rokom za podnošenje projektnih prijedloga od minimalno 60 (šezdeset) kalendarskih dana
Indikativan datum objave:	I. kvartal 2024. godine
Nadležno tijelo:	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
Provedbeno tijelo:	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Samostalna služba - Posredničko tijelo

Predmet Poziva

Pozivom će se sufinancirati izrada projektne dokumentacije i energetska obnova postojećih višestambenih zgrada neoštećenih u potresima te onih koje su bile oštećene u potresima 22. ožujka te 28. i 29. prosinca 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, no u međuvremenu su već provele hitne sanacije, odnosno nekonstrukcijsku ili konstrukcijsku obnovu (dalje u tekstu: obnova nakon potresa).

Ovim Pozivom podupirat će se integralna energetska obnova, dubinska obnova i sveobuhvatna obnova.

A) kategorije obnove za zgrade koje nemaju status kulturnog dobra sukladno Programu energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine:

- 1) **Integralna energetska obnova** - obuhvaća kombinaciju više mjera energetske obnove, a obavezno uključuje jednu ili više mjera na ovojnici zgrade kojima se ostvaruje ušteda godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove. Integralna energetska obnova iznimno može obuhvaćati samo jednu mjeru na ovojnici ako ona rezultira uštedom godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove;
- 2) **Dubinska obnova** - obuhvaća mjere energetske učinkovitosti na ovojnici i tehničkim sustavima te rezultira uštedom godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) i primarne energije (Eprim) na godišnjoj razini od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove;
- 3) **Sveobuhvatna obnova** - obuhvaća optimalne mjere unaprjeđenja postojećeg stanja zgrade te osim mjera energetske obnove zgrade uključuje i mjere poput:

- povećanja sigurnosti u slučaju požara,
- mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta te
- mjere za unaprjeđenje ispunjavanja temeljnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade, posebice radi povećanja potresne otpornosti zgrade, a može uključivati i druge mjere kojima se unaprjeđuje ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu;

B) kategorije obnove za zgrade koje imaju status kulturnog dobra sukladno Programu energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. godine (dalje u tekstu: Program KD):

- 1) **Integralna energetska obnova** - obuhvaća kombinaciju više pojedinačnih mjera energetske obnove i obavezno uključuje mjere na ovojnici zgrade. Kod obnove zgrada koje su predmet Programa KD ona podrazumijeva postizanje minimalne uštede od 20% godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) ili minimalne uštede od 20% godišnje primarne energije (Eprim);
- 2) **Dubinska obnova** - obuhvaća mjere energetske učinkovitosti na ovojnici i tehničkim sustavima te rezultira uštedom godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) i primarne energije (Eprim) na godišnjoj razini od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove;
- 3) **Sveobuhvatna obnova** - obuhvaća optimalne mjere unaprjeđenja postojećeg stanja zgrade te osim mjera energetske obnove zgrade uključuje i mjere poput:
 - povećanja sigurnosti u slučaju požara,
 - mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta te
 - mjere za unaprjeđenje ispunjavanja temeljnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade, posebice radi povećanja potresne otpornosti zgrade, a može uključivati i druge mjere kojima se unaprjeđuje ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu.

O navedenim kategorijama obnove ovisi intenzitet sufinanciranja i maksimalni iznos prihvatljivih troškova, odnosno bespovratnih sredstava po pojedinoj aktivnosti/mjeri projekta. U naslovu *Svrha (Cilj) Poziva* navedene su minimalne uštede koje je potrebno postići kako bi se projektni prijedlog razmotrio za sufinanciranje.

Za sufinanciranje sveobuhvatne obnove višestambene zgrade koja je predmet projektnog prijedloga potrebno je minimalno uključiti sljedeće:

- integralnu energetska obnovu ili dubinsku obnovu, te
- jednu ili više mjera za smanjenje rizika povezanih s djelovanjem potresa kojima će se povećati potresna otpornost zgrade za najmanje 10% iznad postojeće.

Mjere za smanjenje rizika povezanih s djelovanjem potresa mogu se provoditi samo na zasebnim konstrukcijskim cjelinama višestambene zgrade prema projektnoj dokumentaciji izrađenoj u skladu s važećim propisima te prema zahtjevima ovog Poziva. Potrebno je dokazati da zgrada nije oštećena u potresima.

Sveobuhvatna obnova se može sufinancirati za višestambene zgrade neoštećene u potresima te višestambene zgrade koje su bile oštećene u potresima (kategorije uporabljivosti U2) i provele su hitne sanacije, odnosno nekonstrukcijsku obnovu, pod uvjetom da nema dvostrukog financiranja. Potrebno je dokazati kategoriju uporabljivosti zgrade.

Višestambenim zgradama koje su bile oštećene u potresima te su provele konstrukcijsku obnovu ne može biti sufinancirana sveobuhvatna obnova, već samo integralna energetska obnova ili dubinska obnova.

Pozivom se podupiru mjere energetske učinkovitosti, korištenje obnovljivih izvora energije (dalje u tekstu: OIE), mjere povećanja potresne otpornosti zgrade, sigurnosti u slučaju požara, osiguranja zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, osiguranja pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, ugradnje elemenata zelene infrastrukture, održive urbane mobilnosti i elektromobilnosti.

U smislu ovog Poziva višestambena zgrada je:

A) Višestambena zgrada definirana sukladno Programu energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine koja kumulativno ispunjava sljedeće uvjete:

- 1) najmanje 66% ukupne korisne površine¹ iste koristi se za stanovanje;
- 2) ima tri (3) ili više stambenih jedinica;
- 3) njome upravlja upravitelj zgrade;
- 4) jedinstvena je arhitektonska cjelina;
- 5) nema više od 25% nadzemne građevinske (bruto) površine negrijano;
- 6) postojeća je sukladno važećem Zakonu o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19).

Definicija pod A) odnosi se na višestambene zgrade neoštećene u potresima ili one koje su bile oštećene u potresima i provele su hitne sanacije, odnosno nekonstrukcijsku obnovu.

Višestambenom zgradom u smislu ovog Poziva smatra se i:

B) Višestambena zgrada definirana sukladno važećem Zakonu o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije koja kumulativno ispunjava sljedeće uvjete:

- 1) zgrada je namijenjena stanovanju;
- 2) sastoji se od najmanje četiri stana;
- 3) njome upravlja upravitelj zgrade;
- 4) predmet ili obuhvat je istovjetan predmetu ili obuhvatu obnove od potresa, a određen je jednim od dokumenata kojima se definira obnova od potresa;
- 5) bila je oštećena u potresima na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije te je provedena obnova nakon potresa;
- 6) postojeća je sukladno važećem Zakonu o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije (NN 21/23);

Definicija pod B) odnosi se na višestambene zgrade koje su bile oštećene u potresima i provele su konstrukcijsku obnovu.

(dalje u tekstu: višestambena zgrada).

¹ Ukupna korisna površina je ukupna neto podna površina zgrade koja odgovara namjeni uporabe zgrade, a koja se računa prema točki 5.1.7. HRN EN ISO 9836.

Svrha (Cilj) Poziva

Cilj Poziva je provođenje integralne energetske obnove, dubinske obnove i sveobuhvatne obnove višestambenih zgrada koja će rezultirati uštedom godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) (kWh/god) od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove na razini svakog projektnog prijedloga. Iznimno, zgrade upisane u Registar kulturnih dobara RH (kao pojedinačno zaštićeno nepokretno kulturno dobro ili kao dio kulturno-povijesne cjeline), koje ne mogu ostvariti gore spomenuti uvjet, trebaju ostvariti uštede primarne energije (Eprim) na godišnjoj razini od najmanje 30% u odnosu na stanje prije obnove, također na razini svakog pojedinog projektnog prijedloga.

Provedbom ovih mjera se, uz ispunjavanje zahtjeva važećih propisa, pored energetske uštede osigurava i smanjenje emisije CO₂, što će doprinijeti dekarbonizaciji zgrada. Na razini investicije C7.2. II Dodatka NPOO-u potrebno je ostvariti uštede primarne energije (Eprim) na godišnjoj razini od najmanje 30%, čemu ovaj Poziv također doprinosi.

Projektne prijedlozi energetske obnove višestambenih zgrada koji ne ostvare uštede godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) (kWh/god) od najmanje 50%, odnosno iznimno najmanje 30% ušteda primarne energije (Eprim) na godišnjoj razini ukoliko se radi o višestambenim zgradama upisanim u Registar kulturnih dobara RH, u odnosu na stanje prije obnove, neće moći biti sufinancirani u okviru ovog Poziva.

Alokacija Poziva

Ukupan raspoloživi iznos bespovratnih sredstava u Državnom proračunu RH, osiguran iz Mehanizma za oporavak i otpornost, za dodjelu u okviru ovog Poziva je **94.235.322,37 eura**.

Najniži, odnosno najviši iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti za sufinanciranje prihvatljivih troškova pojedinačnog projektnog prijedloga iznosi:

- a) najniži iznos **55.000,00 eura**,
- b) najviši iznos **6.500.000,00 eura**.

Intenzitet potpore (stopa sufinanciranja) prihvatljivih troškova

Tablica: Aktivnosti / mjere projekta, iznosi i intenziteti potpore

Kategorije obnove:

- a) Integralna energetska obnova
- b) Integralna energetska obnova s mjerama zaštite od požara
- c) Dubinska obnova
- d) Dubinska obnova s mjerama zaštite od požara
- e) Sveobuhvatna obnova

Aktivnost projekta	Mjere u sklopu aktivnosti projekta	Maksimalni iznos prihvatljivih troškova	Maksimalni intenzitet potpore (stopa sufinanciranja) prihvatljivih troškova
I. IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE	I.1. Energetski pregled i energetski certifikat prije obnove	a), b), c), d) i e) 2,00 €/m ² GBP-a	a), b), c) i d) 85 % e) 100 %
	I.2. Izrada glavnog projekta energetske obnove i ostale projektne dokumentacije	a), b), c) i d) 10,00 €/m ² GBP-a e) 15,00 €/m ² GBP-a	
	I.3. Energetski pregled i energetski certifikat nakon obnove	a), b), c), d) i e) 1,50 €/m ² GBP-a	
II. ENERGETSKA OBNOVA	II.1. Provedba mjera	a) 270,00 €/m ² GBP-a b) 310,00 €/m ² GBP-a	a) i b) 60 %
		c) 400,00 €/m ² GBP-a d) 460,00 €/m ² GBP-a	c) i d) 80 %
		e) 525,00 €/m ² GBP-a	e) 80 %
Aktivnost projekta	Mjere u sklopu aktivnosti projekta	Maksimalni iznos bespovratnih sredstava troškova	Maksimalni intenzitet potpore (stopa sufinanciranja) prihvatljivih troškova
II. ENERGETSKA OBNOVA	II.2. Stručni nadzor građenja/ Projektantski nadzor/ Koordinator zaštite na radu tijekom građenja*	a), b), c), d) i e) 30.000,00 €	a) i b) 60 % c) i d) 80 % e) 80 %
III. UPRAVLJANJE PROJEKTOM I ADMINISTRACIJA	-	a), b), c), d) i e) 6.000,00 €	a), b), c) i d) 85 % e) 100 %
IV. PROMIDŽBA I VIDLJIVOST PROJEKTA	-	a), b), c), d) i e) 2.000,00 €	85 %

***Maksimalni iznos bespovratnih sredstava za mjeru II.2. je 3% prijavljene ukupne vrijednosti mjere II.1., na koju se primjenjuje stopa sufinanciranja u ovisnosti o kategoriji obnove, što ne može iznositi više od 30.000,00 eura za sve kategorije obnove.**

Primjer izračuna maksimalnog iznosa bespovratnih sredstava za mjeru II.2.:

- Kategorija obnove: integralna energetska obnova (stopa sufinanciranja za mjeru II.2. je 60%)

- Ukupna vrijednost radova (ukupni prijavljeni iznos mjere II.1.) = 1.500.000,00 eura

- Maksimalni iznos bespovratnih sredstava za mjeru II.2. je: 1.500.000,00 x 0,03 x 0,6 = 27.000,00 eura

U trenutku podnošenja projektnog prijedloga sve mjere u okviru aktivnosti II. i IV. te mjera I.3. iz *Tablice: Aktivnosti / mjere projekta, iznosi i intenziteti potpore* na višestambenoj zgradi ne smiju započeti, a mjere I.1. i I.2. iz aktivnosti I. moraju biti 100% fizički završene, dok aktivnost III. može započeti u dijelu koji se odnosi na pripremu projektnog prijedloga.

Kako bi bili prihvatljivi za sufinanciranje, troškovi za mjere/aktivnosti I.1. i III. u dijelu koji se odnosi na pripremu projektnog prijedloga, čija provedba može započeti prije sklapanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ne smiju nastati prije 1. veljače 2020. godine. Troškovi za mjeru I.2. čija provedba može započeti prije sklapanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ne smiju nastati prije 24. rujna 2020. godine, odnosno prije stupanja na snagu zadnjih izmjena Tehničkog propisa o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (NN 128/15, 70/18, 73/18, 86/18, 102/20).

Dvostruko financiranje

Načelo zabrane dvostrukog financiranja podrazumijeva da se treba izbjegavati dvostruko financiranje istih troškova iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa Unije te javnih izvora. Navedeno se posebice odnosi na višestambene zgrade koje su bile oštećene u potresima kategorije uporabljivosti U2, a u međuvremenu su već provele obnovu nakon potresa, te u okviru ovog Poziva planiraju provođenje energetske obnove.

Dvostrukim financiranjem se ne smatraju vlastita javna sredstva Prijavitelja kojim su se podmirili već nastali troškovi, a koji se prijavljuju za nadoknadu u sklopu projektnog prijedloga.

Državne potpore

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju u sklopu ovog Poziva mogu sadržavati elemente potpora male vrijednosti (*de minimis*), ovisno o tome obavljaju li se unutar višestambene zgrade gospodarske djelatnosti. U slučaju da jedan ili više suvlasnika obavlja gospodarsku djelatnost unutar višestambene zgrade koja je predmet energetske obnove ili je suvlasnik pravna osoba, bespovratna sredstva unutar ovog Poziva dodjeljivat će se u skladu s Programom dodjele potpora male vrijednosti (*de minimis*) za energetske obnovu višestambenih zgrada koji će biti objavljen u okviru Poziva. Detalji dodjele *de minimis* potpora bit će raspisani u Uputama za prijavitelje.

Sukladno Uredbi Komisije (EU) 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (Tekst značajan za EGP) (SL L, 15.12.2023.), u slučaju da izračunati iznos *de minimis* potpore, koji se odnosi na pojedinačnog korisnika potpore, prelazi 300.000,00 eura u bilo kojem trogodišnjem razdoblju, dodijelit će se maksimalno do 300.000,00 eura u okviru ovog Poziva. Trogodišnje razdoblje koje se uzima u obzir za potrebe ove Uredbe trebalo bi ocjenjivati na pomičnoj osnovi. Pri svakoj novoj dodjeli *de minimis* potpore potrebno je uzeti u obzir ukupan iznos *de minimis* potpora dodijeljenih u tri prethodne godine. Izračunati dio iznosa *de minimis* potpore koji prelazi 300.000,00 eura smatrat će se neprihvatljivim troškom za kojeg je Prijavitelj u obvezi osigurati financiranje vlastitim sredstvima.

Prihvatljivi prijavitelji

Prihvatljivi prijavitelji u sklopu ovog Poziva mogu biti:

- **ovlašteni predstavnik suvlasnika zgrade** (predstavnik suvlasnika) u ime i za račun suvlasnika višestambene zgrade, sukladno čl. 375. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17 - ispravak) ili
- **upravitelj zgrade** u ime i za račun suvlasnika višestambene zgrade, sukladno čl. 378. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17 - ispravak) i čl. 4. (točka 72.) Zakona o energetske učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20, 32/21 i 41/21)

(dalje u tekstu: Prijavitelj).

Ukoliko postoji više predstavnika suvlasnika/upravitelja jedne višestambene zgrade u smislu ovog Poziva, svi predstavnici suvlasnika/upravitelji opunomoćuju jednog predstavnika suvlasnika/upravitelja koji podnosi projektni prijedlog za cijelu višestambenu zgradu.

S jednim Prijaviteljem može se sklopiti više Ugovora, ali se svaki Ugovor odnosi na različit projektni prijedlog.

Prihvatljive aktivnosti

I. Izrada projektne dokumentacije

- I.1. Energetski pregled zgrade, izrada izvješća o energetskom pregledu zgrade i energetskog certifikata prije provedene energetske obnove
- I.2. Izrada glavnog projekta energetske obnove zgrade (uključujući prikaz svih primijenjenih mjera zaštite od požara, prikaz izvedivosti dostupnih visokoučinkovitih alternativnih sustava opskrbe energijom, sažetak analize postojećeg stanja zgrade i dr.) i ostale projektne dokumentacije (troškovnik ugrađene opreme i radova, elaborati, analize - primjerice analiza postojećeg stanja zgrade, kontrola glavnog projekta s obzirom na mehaničku otpornost i stabilnost, iskaznica energetskih svojstava zgrade i dr.)
- I.3. Energetski pregled zgrade, izrada izvješća o energetskom pregledu zgrade i energetskog certifikata nakon provedene energetske obnove

II. Energetska obnova

II.1. Mjere energetske obnove

- Obnova ovojnice zgrade:
 - povećanje toplinske zaštite ovojnice (kojom se dodaju, obnavljaju ili zamjenjuju dijelovi zgrade koji su dio omotača grijanog ili hlađenog dijela zgrade prema vanjskom prostoru ili negrijanom dijelu zgrade kao što su prozori, vrata, prozirni elementi pročelja,

- toplinska izolacija podova, zidova, stropova, ravnih, kosih i zaobljenih krovova, pokrova, detalja toplinskih mostova), hidroizolacija i drenaža ovojnice
 - vanjski sustavi za zaštitu od sunca
 - povećanje toplinske zaštite, hidroizolacija i drenaža zidova koji odvajaju unutrašnjost zgrade od vanjskog okoliša te prozora, vrata i prozirnih elemenata pročelja u tim zidovima
 - ugradnja zelenog krova/ozelenjenog pročelja zgrada kojima se povećava toplinska zaštita ovojnice
 - Ugradnja novih ili zamjena odnosno poboljšanje postojećih tehničkih sustava zgrade koji uključuju tehničku opremu za grijanje, hlađenje, ventilaciju, klimatizaciju i pripremu potrošne tople vode
 - Ugradnja novih ili zamjena odnosno poboljšanje postojećih sustava grijanja i/ili pripreme potrošne tople vode koji koriste OIE: kotao na pelete/sječku, dizalice topline, solarni kolektori itd., ukoliko se proizvedena energija koristi isključivo za potrebe višestambene zgrade koja je predmet projektnog prijedloga
 - Ugradnja fotonaponskih sustava za proizvodnju električne energije iz OIE za potrebe zajedničke potrošnje višestambene zgrade koja je predmet projektnog prijedloga, uključujući ugradnju spremnika električne energije (uz postojeći ili novi fotonaponski sustav)
 - Zamjena unutarnje rasvjete zajedničkih prostora učinkovitijom
 - Uvođenje sustava automatizacije i upravljanja zgradom
 - Mjere povećanja sigurnosti u slučaju požara
 - Mjere osiguravanja zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta
 - Mjere za unaprijeđenje ispunjavanja temeljnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade, a posebice radi povećanja potresne otpornosti zgrade od najmanje 10% iznad postojeće potresne otpornosti zgrade, što se iskazuje kao omjer ocjena potresne otpornosti postojećeg i unaprijeđenog stanja koji su sastavni dio građevinskog projekta
 - Mjere ugradnje elemenata zelene infrastrukture (uz mjere ugradnje zelenog krova/ozelenjenog pročelja zgrada, uključuju i uređenje ozelenjavanjem novih te postojećih zelenih površina)
 - Mjere održive urbane mobilnosti (izvedba parkirališta za bicikle)
 - Elektromobilnost (punionice ili stanice za punjenje električnih vozila s pripadajućom infrastrukturom)
 - Provedba novih i rekonstrukcija postojećih elemenata pristupačnosti kojima se omogućava neovisan pristup, kretanje i korištenje prostora u skladu s važećim Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/13) (npr. dizalo, rampa, vertikalno podizna platforma, koso podizna sklopiva platforma i sl.)
- II.2. Stručni nadzor građenja / Projektantski nadzor / Usluga koordinatora zaštite na radu tijekom građenja

III. Upravljanje projektom i administracija

- izrada Obrazaca za prijavu projektnog prijedloga, administracija i tehnička koordinacija, poslovi upravljanja projektom, financijskog upravljanja i izvještavanje, planiranje i izrada dokumentacije za nadmetanje prema Pravilima o provedbi postupaka nabava za neobveznike Zakona o javnoj nabavi, planiranje i izrada dokumentacije za nadmetanje prema važećem Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22) za obveznike istog

IV. Promidžba i vidljivost

- privremena informacijska ploča, trajna ploča ili pano, naljepnice, priopćenje ili konferencije za medije, izrada web stranice (trajna ploča ili pano su obvezni elementi vidljivosti, a naljepnice su obvezne u slučaju sufinanciranja izrade projektne dokumentacije)

Načelo nenanošenja bitne štete (Do no significant harm - DNSH)

Ulaganja kroz investiciju C7.2. II Dodatka NPOO-u, a time i ovaj Poziv, trebaju biti usklađena s načelom nenanošenja bitne štete (**Do no significant harm - DNSH**, dalje u tekstu: načelo DNSH), odnosno ne smiju nanijeti bitnu štetu okolišnim ciljevima u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost i njezinim izmjenama i dopunama te u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.), čija je primjena detaljnije razrađena u Obavijesti Komisije - Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C 58/01).

Ulaganjem u energetska obnova višestambenih zgrada značajno se doprinosi Okolišnom cilju I. Ublažavanje klimatskih promjena, a ostalim okolišnim ciljevima se ne nanosi bitna šteta te se ulaganje smatra usklađenim s načelom DNSH za relevantni cilj. U skladu s navedenim, provedba Poziva ne nanosi značajnu štetu i ne kosi se s okolišnim ciljevima, već doprinosi obnovi stambenog fonda, smanjenju toplinske potrebe i potrošnje energije, te povećanju korištenja OIE i smanjenju emisije CO₂.

Usklađenost projektnog prijedloga/projekta s načelom DNSH se provjerava:

■ Prilikom prijave projektnog prijedloga

Kako bi bio prihvatljiv, projektni prijedlog energetske obnove višestambene zgrade mora udovoljavati općem kriteriju prihvatljivosti vezano uz usklađenost s načelom DNSH, što se dokazuje na sljedeći način:

- *Obrascem usklađenosti projektnog prijedloga s načelom DNSH*, koji ispunjava Prijavitelj te obrazlaže na koji je način konkretan projektni prijedlog usklađen s načelom DNSH;
- *Izjavom glavnog projektanta o usklađenosti s načelom DNSH*, koju ispunjava glavni projektant pri izradi glavnog projekta energetske obnove zgrade (npr. glavnim projektom se moraju zadovoljiti propisane uštede energije, zahtjevi za bojlere na plin, te je potrebno izjaviti da je glavni projekt energetske obnove izrađen u skladu s načelom DNSH).

Oba navedena dokumenta Prijavitelj predaje prilikom podnošenja projektnog prijedloga.

■ **Prilikom provedbe projekta**

Kako bi se osigurala usklađenost projekta s načelom DNSH, u provedbi projekta potrebno ga je implementirati na još dvije razine:

- pri izvođenju (izvođači moraju poštivati sve propisane zahtjeve, npr. poduzet će se mjere za smanjenje emisije buke, prašine i onečišćujućih tvari tijekom građevinskih radova, stoga je uputno ugovorom s izvođačima predvidjeti klauzulu usklađenosti s načelom DNSH), dokazuje se *Izjavom izvođača o usklađenosti radova s načelom DNSH*;
- pri stručnom nadzoru (u Završnom izvješću nadzornog inženjera treba biti navedeno kako je osigurana usklađenost s načelom DNSH tijekom izvođenja radova), dokazuje se i *Završnim izvješćem nadzornog inženjera i Izjavom nadzornog inženjera o usklađenosti projekta s načelom DNSH*.

Uvjeti za osiguranje načela DNSH na razini Poziva su:

Okolišni cilj	Usklađenost s načelom DNSH na razini Poziva
<p>I. Ublažavanje klimatskih promjena</p>	<p>Energetskom obnovom višestambenih zgrada postići će se ušteda godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) (kWh/god) od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove, čime će se na razini investicije C7.2. II postići prosječna ušteda primarne energije (Eprim) (kWh/god) od najmanje 30% u odnosu na stanje prije obnove i smanjenje emisija stakleničkih plinova. Zgrade koje imaju status kulturnog dobra osigurati će uštedu godišnje potrebne energije za grijanje (QH,nd) (kWh/god) od najmanje 30% u odnosu na stanje prije energetske obnove.</p> <p>Predmet energetske obnove su višestambene zgrade oštećene u potresu, odnosno Pozivom neće biti sufinancirana energetska obnova zgrada koje su namijenjene vađenju, skladištenju, transportu ili proizvodnji fosilnih goriva.</p> <p>Financiranje ugradnje kotlova i sustava grijanja na prirodni plin u višestambene zgrade koje su uključene u širi program energetske obnove zgrada, bit će u skladu s Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. i Direktivom o energetske svojstvima zgrada, što će dovesti do znatnog poboljšanja energetske učinkovitosti.</p> <p>U slučaju zamjene postojećih neučinkovitih sustava grijanja i kotlova (npr. na bazi ugljena ili loživog ulja ili standardnih postojećih plinskih kotlova/bojlera) s visokoučinkovitim kondenzacijskim kotlovima na plin, bit će zadovoljen uvjet da zamjena dovodi do znatnog smanjenja emisija stakleničkih plinova i znatnog unapređenja okoliša (osobito zbog smanjenja onečišćenja) i javnog zdravlja, posebno na područjima na kojima su EU pragovi za kvalitetu zraka utvrđeni Direktivom 2008/50/EU premašeni ili bi mogli biti premašeni, npr. pri zamjeni sustava grijanja i kotlova na bazi ugljena ili loživog ulja, obzirom da su kondenzacijski bojleri barem 30% energetski učinkovitiji te generiraju 30% manje emisija od postojećih neučinkovitih sustava grijanja i kotlova koji će biti zamijenjeni u sklopu</p>

	<p>obnove. Potpora takvim bojlerima neće predstavljati više od 20% ukupne vrijednosti radova.</p>
<p>II. Prilagodavanje klimatskim promjenama</p>	<p>Procjena klimatskih rizika koji bi mogli biti relevantni za svako ulaganje u okviru ove mjere provedena je u nacionalnoj Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2040. godine s pogledom na 2070. godinu. U energetske obnovljenim višestambenim zgradama poboljšat će se toplinska ugodnost te se energetsom obnovom neće povećati štetni učinak trenutačne ili očekivane buduće klime na stanare.</p>
<p>III. Održiva uporaba i zaštita voda i morskih resursa</p>	<p>Predmet energetske obnove su postojeće višestambene zgrade priključene na komunalnu infrastrukturu vodovoda i odvodnje otpadnih voda. U okviru ovog Poziva ne sufinancira se ugradnja uređaja za vodu. Energetska obnova višestambenih zgrada ne odnosi se i nije štetna za obalni i morski okoliš niti za vodna tijela (uključujući površinske i podzemne vode), odnosno ne nanosi se bitna šteta predmetnom okolišnom cilju.</p>
<p>IV. Kružno gospodarstvo, uključujući prevenciju otpada i recikliranje</p>	<p>Pozivom se od gospodarskih subjekata koji provode energetske obnovu višestambenih zgrada zahtijeva da ograničavaju stvaranje otpada u procesima koji se odnose na izgradnju i rušenje u skladu s EU Protokolom o gospodarenju otpadom od gradnje i rušenja i uzimajući u obzir najbolje dostupne tehnike i korištenje selektivnog rušenja kako bi se omogućilo uklanjanje i sigurno rukovanje opasnih tvari, te olakšavaju ponovnu upotrebu i visokokvalitetnu reciklažu selektivnim uklanjanjem materijala, koristeći dostupne sustave za sortiranje građevinskog otpada i otpada od rušenja. Građevinski projekti i građevinske tehnike podržavaju kružnost i posebno demonstriraju, pozivajući se na ISO 20887 ili drugi standard za procjenu rastavljivosti ili prilagodljivosti višestambenih zgrada, kako su dizajnirani da budu učinkovitiji u pogledu resursa, prilagodljivi, fleksibilni i rastavljivi kako bi omogućili ponovnu upotrebu i recikliranje.</p> <p>Sukladno Zakonu o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19) izvođač je dužan gospodariti građevnim otpadom nastalim tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom te uporabiti i/ili zbrinuti građevni otpad nastao tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom. Zakonom o gospodarenju otpadom (NN 84/21, 142/23) propisuje se da građevni otpad i otpad koji sadrži azbest spadaju u posebne kategorije otpada za koje se pravilnikom propisuju posebni uvjeti gospodarenja. Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16) propisani su uvjeti gospodarenja građevnim otpadom i način obveznog postupanja vlasnika i posjednika građevnog otpada. Također, Pravilnikom je propisano kako je zabranjeno opasni građevni otpad odbaciti u miješani komunalni otpad i miješati s drugom vrstom otpada ili tvarima uključujući i građevne proizvode ili materijalima koje nemaju status otpada, osim na način određen dozvolom za gospodarenje otpadom.</p>
<p>V. Prevenција onečišćenja i kontrola zraka, vode ili tla</p>	<p>Od operatora koji provode energetske obnovu višestambenih zgrada morat će se osigurati da građevinski dijelovi i materijali korišteni u energetske obnovi ne sadrže azbest niti tvari koje izazivaju veliku zabrinutost, kako je utvrđeno na temelju popisa tvari za koje je potrebno odobrenje iz Priloga XIV. Uredbe (EZ) br. 1907/2006.</p>

	<p>Od operatora koji provode energetska obnovu morat će se osigurati da građevinski dijelovi i materijali korišteni u zgradi, koji mogu doći u kontakt sa stanarima, emitiraju manje od 0,06 mg formaldehida po m³ materijala ili komponente i manje od 0,001 mg kategorija IA i IB kancerogenih hlapljivih organskih spojeva po m³ materijala ili komponente, nakon ispitivanja u skladu s CEN / TS 16516 i ISO 16000-3 ili drugim usporedivim standardiziranim uvjetima ispitivanja i metodom određivanja.</p> <p>Poduzet će se mjere za smanjenje emisije buke, prašine i onečišćujućih tvari tijekom građevinskih radova, sukladno Zakonu o gradnji članku 133. Uređenje gradilišta, koji zahtijeva da se na gradilištu predvide i provode mjere zaštite na radu te ostale mjere za zaštitu života i zdravlja ljudi u skladu s posebnim propisima, te kojima se onečišćenje zraka, tla i podzemnih voda te buka svode na najmanju mjeru. Tako će se prilikom energetske obnove višestambene zgrade radovi izvoditi samo u dnevnom razdoblju, svi rastresiti materijali će biti sklonjeni (prekrivanjem ili po potrebi vlaženjem) kako bi se spriječilo rasipanje tijekom kiše i vjetrova, a sva uklanjanja i demontaže građevinskih elemenata i materijala vršit će se tehnikama koje sprečavaju širenje prašine i štetnih tvari na susjedne površine, te će se kada je potrebno koristiti zaštitne ograde.</p> <p>Prihvatljivi su isključivo visokoučinkoviti kotlovi usklađeni s ekološkim dizajnom, tj. kotlovi koji su u skladu s Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (Direktiva 2009/125/CE) i relevantnim provedbenim propisima, kao što je Uredba Komisije (EU) 2015/1189 od 28. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/CE u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn kotlova na kruta goriva.</p>
<p>VI. Zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava</p>	<p>U okviru ovog Poziva ne nanosi se bitna šteta predmetnom okolišnom cilju budući da će se energetska obnavljati već postojeće višestambene zgrade, što se potvrđuje zadnjim važećim aktom koji dokazuje da je višestambena zgrada postojeća, i to u izgrađenom području. Većina višestambenih zgrada ne nalazi se u ili u blizini područja osjetljivih na biološku raznolikost (uključujući mrežu zaštićenih područja Natura 2000, područja svjetske baštine UNESCO-a i ključna područja biološke raznolikosti, kao i druga zaštićena područja), stoga aktivnosti energetske obnove višestambenih zgrada imaju beznačajno predvidljivi utjecaj.</p>

Nabava

Kod podnošenja projektnih prijedloga i tijekom provedbe projekta, Prijavitelji (Korisnici) se moraju pridržavati postupka javne nabave za subjekte koji su obveznici važećeg Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22).

U slučaju da Prijavitelj (Korisnik) nije obveznik Zakona o javnoj nabavi, prilikom nabave radova, robe i usluga unutar ovog Poziva dužan je pridržavati se *Pravila o provedbi postupaka nabave za neobveznike Zakona o javnoj nabavi*, koja će biti prilog dokumentaciji Poziva.

Troškovi koji uključuju nabavu bit će prihvatljivi samo pod uvjetom da je nabava provedena u skladu s važećim Zakonom o javnoj nabavi ili *Pravilima o provedbi postupaka nabava za neobveznike Zakona o javnoj nabavi*. Nepridržavanje ovih postupaka odrazit će se na prihvatljivost izdataka, a FZOEU/PT prilikom provjere zahtjeva za nadoknadom sredstava koje tijekom provedbe projekta podnosi Korisnik, može proglasiti vezane troškove neprihvatljivima.

Dodatne napomene

Poziv će biti objavljen u informacijskom sustavu **fondovieu** putem kojeg će se projektni prijedlozi moći podnositi od strane ovlaštenih osoba Prijavitelja u elektroničkom obliku cijelo vrijeme trajanja Poziva.

Poziv će se provoditi kao otvoreni postupak dodjele u modalitetu privremenog poziva u okviru kojeg se određuje krajnji rok za podnošenje projektnih prijedloga odmah po objavi poziva, po isteku kojeg započinje postupak dodjele odnosno procjena projektnih prijedloga prema kriterijima definiranim Pozivom isključivo na temelju kvalitativnih aspekata u skladu s provedenom ocjenom kvalitete prema kriterijima odabira, a ne po načelu prvenstva prema datumu i vremenu podnošenja pojedinog projektnog prijedloga.

Opći uvjeti i Upute za korištenje sustava mogu se pronaći na sljedećim poveznicama:

- <https://fondovieu.gov.hr/documents/opci-uvjeti-koristenja/opci-uvjeti-koristenja-17-06-2022.pdf>
- <https://fondovieu.gov.hr/documents/korisnicke-upute-za-rad-u-sustavu.pdf>

S ciljem poštivanja načela jednakog postupanja prema svim potencijalnim prijaviteljima na predmetni Poziv, po objavi istog ovo Ministarstvo će pripremati i kontinuirano održavati informativne radionice i Q&A za potencijalne prijavitelje, a raspored održavanja radionica bit će pravovremeno objavljen na mrežnoj stranici Ministarstva <https://mpgi.gov.hr> i javnom portalu sustava fondovieu.

Informacije o eventualnoj mogućnosti korištenja stručne podrške Prijaviteljima prilikom pripreme projektnih prijedloga bit će poznate po objavi Poziva.

Potencijalnim prijaviteljima skrećemo pozornost kako su moguća manja odstupanja u odnosu na elemente Poziva navedene u ovoj najavi te njihove dopune s obzirom da je svrha ovog dokumenta najava objave Poziva. Kriteriji prihvatljivosti i odabira te dokumentacija koju je potrebno predati uz projektni prijedlog bit će definirani u dokumentaciji Poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Dodatno, u tijeku je provedba 2. izmjene zatvorenog poziva na dodjelu bespovratnih sredstava „Energetska obnova višestambenih zgrada“ (NPOO.C6.I.RI-II.01) iz 2022. godine, kojom će se povećati alokacija istog radi sufinanciranja svih projektnih prijedloga s rang-liste Odbora za odabir projekata osnovanog pri Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u svojstvu Provedbenog tijela, za koje nije bilo dostatnih sredstava u okviru spomenutog poziva, a udovoljili su svim uvjetima i kriterijima istog, pod istim uvjetima kao i za već ugovorene projekte. Prijavitelje navedenih projektnih prijedloga će Fond za zaštitu okoliša u svojstvu Provedbenog tijela uskoro putem Projektnog pretinca u sustavu fondovieu obavijestiti o konačnom ishodu 2. faze postupka dodjele bespovratnih sredstava, odnosno procjeni projektnih prijedloga u odnosu na kriterije definirane pozivom, te stoga molimo prijavitelje da prate poruke u sustavu.

Korisne poveznice

Smjernice za izradu Analize postojećeg stanja zgrade:

<https://mpgi.gov.hr/UserDocImages/13808>

Smjernice za izradu glavnog projekta za građenje zgrade:

<https://www.hkig.hr/Strucno-usavrsavanje/Strucna-izdanja-Komore/Izdanja/Smjernice-za-izradu-glavnog-projekta-za-gradenje-zgrade/24>

<https://www.arhitekti-hka.hr/hr/novosti/predlosci-za-izradu-idejnog-rjesenja-idejnog-glavnog-i-izvedbenog-projekta,4692.html>

Očitovanje MPGI vezano uz tumačenje unaprijeđenja postojećeg stanja zgrade:

<https://mpgi.gov.hr/pristup-informacijama-16/cesta-pitanja-i-odgovori/unaprijedjenje-postojeceg-stanja-zgrade/15431>

Očitovanje MPGI vezano uz fotonaponske sustave:

<https://mpgi.gov.hr/UserDocImages/8243>

Očitovanje MPGI vezano uz ugradnju liftova:

<https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/ugradnja-ili-rekonstrukcija-dizala-u-okviru-energetske-obnove-visestambenih-zgrada-14540/14540>

Dokumentacija zatvorenog PDP-a „Energetska obnova višestambenih zgrada“ NPOO.C.6.1.RI-II.01

<https://mpgi.gov.hr/poziv-na-dodjelu-bespovratnih-sredstava-energetska-obnova-visestambenih-zgrada/14464>

<https://fondovieu.gov.hr/pozivi/4>